

ÂŞIK ŞİİRİNE MÜDAHALELER -5- ÂŞIK HALİL KARABULUT İLE ÂŞIK ABDÜLVAHAP KOCAMAN'IN BİR SAVAŞ DESTANI

Prof.Dr. Saim SAKAOĞLU

Âşık edebiyatının kaderidir; âşıklar arasında şiirler alınır, karıştırılır, değiştirilir, ters yüz edilir, vb. Hele hele zamanında yazıya aktarılmamış, hafızası kuvvetli kişilerce âdeta koruma altına alınmış (!) şiirler günümüze gelinceye kadar kim bilir kaç kişinin zevkine ve hafıza gücüne kapılıp şekilden şekle girivermiştir.

Bu tür olayların kurbanı olan şiirler arasında farklı sebeplerle başkalarının adını taşıyarak yayımlanan şiirler de vardır. Kapalı bir çevrenin içinde bir yıldız gibi parlayan bir âşık eğer içine kapanık, dış dünya ile yeteri kadar ilgilenemiyorsa onun şiirleri elbette kendilerine yeni sahipler bulacaktır. Hatta öyle ki bazı âşıklar şiirleri gezici olan, ilden ile, köyden göye gezip duran âşıklara bile verebilir. Yeter ki kendi şiirini başka bir âşık okuyup geniş çevrelere yayabilsin.

Ancak bu şiir sahibinin bilgisiyle olan gelişmenin sonucunu iyi gözlemek gerekir. Verilen şiir hangi amaçla verilmiştir ve alan kişi bunu hangi şartlarda kullanmıştır?

Aşağıdaki destan, önceleri *Karabulut* adına bağlı olarak dar bir çevrede bilinirken daha sonraki yıllarda *Kocaman*'ın adına bağlı olarak bazı önemli değişiklik ve çıkarmalarla daha geniş çevrelerde bilinir, çalınır ve söylenir olmuştur.

Merhum Halil Karabulut 1926 yılında, o dönemde Adana'ya bağlı olan Kadirli ilçesinin (günümüzde Osmaniye ilimize bağlıdır) Mehmetli köyünde doğmuş, 16 Ağustos 2010 tarihinde Adana'da vefat etmiş, köyünde toprağa verilmiştir.

Kurtuluş Harbi Destanı adlı şiiri ilk defa, *Ahmet Gebenli* tarafından hazırlanan *Çanak* adlı antolojide (Kadirli 1972, 70-71) yer almıştır. Şiir daha sonra *Çağrı* (Konya) dergisinde (183, Nisan 1973, 16), Saim Sakaoglu ile Turgut Günay'ın hazırladıkları *Halk Şiirinde Atatürk* (Erzurum 1974, 41-42) adlı antolojide de yer almıştır.

Merhum Abdülvahap Kocaman, 1934 yılında, o dönemde Adana'ya bağlı olan Kadirli ilçesinin (günümüzde Osmaniye ilimize bağlıdır) Koçlu (Avlak) köyünde doğmuş, 14 Ağustos 2004 tarihinde köyünde vefat etmiş, orada toprağa verilmiştir.

Destanı, Abdülvahap Kocaman adına bağlı olarak görebildiğimiz ilk kaynak, Tahir Kutsi Makal'ın hazırladığı *Âşıklar Şöleni* (İstanbul, 1977, 77-78) adlı antolojidir. Şiir burada *Vura Vura Kurtardık* adıyla verilmiştir. Ancak internet sayfalarında bu şiir, *Nasıl Kurtardık* ve *Vatan Destanı* adlarıyla da verilmektedir.

HALİL KARABULUT / KURTULUŞ HARBİ DESTANI (13 dördlük)

ABDÜLVAHAP KOCAMAN / VURA VURA KURTARDIK (9 dördlük)

Karabulut'un şiiri satır başından, Kocaman'ın şiiri ise içeriden başlatılmıştır. Karabulut'un dördlükleri sıra ile verilirken Kocaman'ınkiler ilgili dördlüklerin altında yer almıştır. İki şiir arasındaki benzerlik bazen yüzde yüze yaklaşırken bu oran bazı dördlüklerde bir mısraa kadar inebilmektedir.

Aşağıda önce Karabulut'un, sonra da Kocaman'ın destanları verilecek, daha sonra da Karabulut'un destanı esas alınarak iki destan arasındaki benzerlikler dördlük dördlük gösterilecektir. Ancak Karabulut'taki bazı dördlüklerin Kocaman'da olmamasının yanında Kocaman'daki bazı dördlükler de Karabulut'ta yoktur.

HALİL KARABULUT / KURTULUŞ HARBİ DESTANI

1. İstiklal Harbi'nde biz bu vatani
Kara günler göre göre kurtardık.
Etten kale olduk her cihetinde
Göğsümüzü gere gere kurtardık.

2. Padişah yürüyüp düşmanla bile,
Kolumuzu bağlamıştı Sevr ile,
Hürriyet âşığı bizler azmile
O bağları kıra kıra kurtardık.

3. Korumakçün sarayını, postunu,
Tasdik etti kasıtcının kastını,
Dinlemedik biz o düşman dostunu,
Başımızı ıra ıra kurtardık.
4. Muhtelif devletler etti ittifak,
Anadolu taksim olurken nahak,
Bu dâvada yardımcımız oldu Hak,
Zaferlere ere ere kurtardık.
5. Zaruret içinde düşmüştük sefil,
Düşman toplanmağa vermedi mehil
Bir yandan ordumuz, bir yandan sivil,
Başı başa vere vere kurtardık.
6. Genç, ihtiyar bütün koştu hizmete,
Kimi asker oldu, kimisi çete,
Yedi düvel ile yedi cephede
Kanlı cenge gire gire kurtardık.
7. Türk kadını kucağında bebekle,
Erzak çekti unutulmaz emekle,
Kara barut ile, dolma tüfekle
Topa karşı dura dura kurtardık.
8. Cihan ile açılmıştı aramız,
Bize bizden başka yoktu çaremiz,
Doktorsuz, ilaçsız kendi yaramız
Gömlek yırtıp sara sara kurtardık.
9. Millet fakir; para yoktu, pul yoktu,
Vatan harap, vesait yok, yol yoktu,
Herkes düşman, bir tutacak dal yoktu,
Kara bahtı yara yara kurtardık.
10. Urfa, Antep, Maraş, Adanalarda,
İzmir, Eskişehir, Karahisar'da,
Otuz Ağustos'ta Dumlupınar'da
Başlarına vura vura kurtardık.
11. Gürleyince Atatürk'ün zavuru, (azar)
Değiştirdi düşmanın hali, tavır,
Ankara'yı hedef alan gâvuru,
Akdenize süre süre kurtardık.
12. Aydınlandı gökler o kara sisten,
Temizlendi yerler mikroptan, pisten,
Tutup yakasını Trikopis'ten
Hesap kitap sora sora kurtardık.
13. Türk milleti bugüne dek cihanda,
Görmemiştir ne esaret, ne manda,
Der Halil'im, hainlerin vatanda,
Defterini düre düre kurtardık.

(Çağrı 1972, Çanak 1973, Halk Şiirinde Atatürk,
41-42), Senin Aşkınla, 44-46)

ABDÜLVAHAP KOCAMAN KOCAMAN / VURA VURA KURTARDIK

1. İstiklâl Harbi'nde biz bu vatani
Başı başa vere vere kurtardık.
İnanmazsan git konuşur atanı,
Kara günler göre göre kurtardık.
2. Unuttun mu emeğini atanın?
Deden yok mu, senin şehit yatanın?
Bütün çevresini nurlu vatanın,
Cesetten ağ öre öre kurtardık.
3. Türk kadını koştu kazma kürekle,
Mermi çekti kucağında bebekle,
Kara barut ile, dolma tüfekle,
Topa karşı dura dura kurtardık.
4. Devletlerle açılmıştı aramız,
Dövüşmekten başka yoktu çaremiz,
İlaçsız, doktorsuz kendi yaramız,
Gömlek yırtıp sara sara kurtardık.
5. Pes demedik devletlerin birine,
Nöbet tuttuk subayından erine,
Top, tüfek, mermi ve süngü yerine,
Değnek ile vura vura kurtardık.
6. Sırrımızı yad ellere açmadık,
Candan geçtik, yurdumuzdan geçmedik,
Kurşundan, süngüden dönüp kaçmadık,
Göğsümüzü gere gere kurtardık.
7. Yedi iklim dört köşede, her yanda,
Kim duymamış Türk'ü ulu cihanda,
Kars'ta, Erzurum'da, Bitlis'te, Van'da,
Yüz bin şehit vere vere kurtardık.
8. Mehmetçik çarığı çekti sılada,
Kaldı düşmanların başı belâda,
Sakarya, İnönü, Dumlupınar'da
Üçer, beşer kıra kıra kurtardık.
9. Kocaman, Türklerin aslı nereli?
Fatih, Yavuz, Alparslanlar sıralı,
Hedefiniz Akdeniz'dir ileri!...
Domuzları süre süre kurtardık.
(Âşıklar Şöleni, İstanbul, 1977, 77-78)

KARABULUT'UN ESAS ALINDIĞI ORTAK ŞİİR

1. İstiklâl Harbi'nde biz bu vatani
Kara günler göre göre kurtardık.
Etten kale olduk her cihetinde
Göğsümüzü gere gere kurtardık.

1. İstiklâl Harbi'nde biz bu vatani
Başı başa vere vere kurtardık.
İnanmazsan git konuşur atanı,
Kara günler göre göre kurtardık.

2. Padişah yürüyüp düşmanla bile,
Kolumuzu bağlamıştı Sevr ile,
Hürriyet âşığı bizler azmîle
O bağları kıra kıra kurtardık.
8. Mehmetçik çarığı çekti sılada
Kaldı düşmanların başı belâda
Sakarya, İnönü, Dumlupınar'da
Üçer, beşer kıra kıra kurtardık.
3. Korumakçün sarayını, postunu,
Tasdik etti kasıtcının kastını,
Dinlemedik biz o düşman dostunu,
Başımızı ıra ıra kurtardık.
4. Muhtelif devletler etti ittifak,
Anadolu taksim olurken nahak,
Bu dâvada yardımcımız oldu Hak,
Zaferlere ere ere kurtardık.
5. Zaruret içinde düşmüştük sefil,
Düşman toplanmağa vermedi mehil
Bir yandan ordumuz, bir yandan sivil,
Başı başa vere vere kurtardık.
6. Genç, ihtiyar bütün koştu hizmete,
Kimi asker oldu, kimisi çete,
Yedi düvel ile yedi cephede
Kanlı cenge gire gire kurtardık.
7. Türk kadını kucağında bebekle,
Erzak çekti unutulmaz emekle,
Kara barut ile, dolma tüfekte
Topa karşı dura dura kurtardık.
3. Türk kadını koştu kazma kürekle,
Mermi çekti kucağında bebekle,
Kara barut ile, dolma tüfekte,
Topa karşı dura dura kurtardık.
8. Cihan ile açılmıştı aramız,
Bize bizden başka yoktu çaremiz,
Doktorsuz, ilaçsız kendi yaramız
Gömlek yırtıp sara sara kurtardık.
4. Devletlerle açılmıştı aramız,
Dövüşmekten başka yoktu çaremiz,
İlaçsız, doktorsuz kendi yaramız,
Gömlek yırtıp sara sara kurtardık.
9. Millet fakir; para yoktu, pul yoktu,
Vatan harap, vesait yok, yol yoktu,
Herkes düşman, bir tutacak dal yoktu,
Kara bahtı yara yara kurtardık.

10. Urfa, Antep, Maraş, Adanalarda,
İzmir, Eskişehir, Karahisar'da,
Otuz Ağustos'ta Dumlupınar'da
Başlarına vura vura kurtardık.
5. Pes demedik devletlerin birine,
Nöbet tuttuk subayından erine,
Top, tüfek, mermi ve süngü yerine
Değnek ile vura vura kurtardık
11. Gürleyince Atatürk'ün zavuru,
Değişti düşmanın hali, tavırı,
Ankara'yı hedef alan gâvuru,
Akdeniz'e süre süre kurtardık.
9. **Kocaman**, Türklerin aslı nereli?
Fatih, Yavuz, Alparslanlar sıralı,
Hedefiniz Akdeniz'dir, ileri!...
Domuzları süre süre kurtardık.
12. Aydınlandı gökler o kara sisten,
Temizlendi yerler mikroptan, pisten,
Tutup yakasını Trikopis'ten
Hesap kitap sora sora kurtardık.
13. Türk milleti bugüne dek cihanda,
Görmemiştir ne esaret, ne manda,
Der Halil'im, hainlerin vatanda,
DeFTERini düre düre kurtardık.

Destanların dörtlükleri arasında şöyle bir çaprazlama yapabiliriz: 1-1, 2-8, 7-3, 8-4, 10-5, 11-9,

SONUÇ:

Kocaman, Karabulut'un bu şiirini çok sevmiş-tir, konu olarak da kendisine çok yakın hissetmiş-tir. Belki de bu konuda Karabulut'la da görüşerek şöyle bir istekte bulunmuş olabilir:

“Halil Ağabey, ben bu şiirini çok sevdim, onun-la ilgili bir şiir de ben yazmak isterim. Ne dersin?”

Galiba sesiz çağlayanımız Karabulut da, ‘Hayır’ diyememiştir. Her iki âşığı da yakından tanıyan birisi olarak böyle bir konuşmanın gerçekleştirildiği-ni tahmin ediyorum.